

Program samostojne Slovenije mora biti torej zasnovan v spoznanju, da so danes ustvarjalnost človeka, njegovo specializirano znanje in uravnan motiv pomembnejši od lastnine. Da mora torej reorganizacija družbe ustvariti motiv za delo, ki ga v obdobju socialističnega samoupravljanja ni bilo več, da mora ustvariti potrebo, družbeno in subjektivno, po znanju, ne pa da streže malolastniškim ambicijam najbolj konservativnega dela prebivalstva.

Dr. Dušan
Plut,
geograf

Cilj ostaja: mirna, zelena Slovenija

Vprašanje: Zeleni po vsem svetu si prizadevate, da bi živeli v kar največjem soglasju z ljudmi in naravo. Tako tudi pri nas. Nekajdnevna vojna na Slovenskem je mimo, navdušenje, ki ji je sledilo, se kot sleherno navdušenje umirja, spet smo sredi skrbi za naš jutri, tako posamezniki kot naša nova, nastajajoča država. Kako vidite v tem razpoloženjskem prehodu svojo stranko (ki ostaja tudi gibanje) in mlado slovensko državo, ki jo kot ena izmed vladajočih strank sooblikujete?

*

Strinjam se z ugotovitvijo, da smo z orožjem izbojevali pomembno bitko za neodvisno in samostojno državo Slovenijo. Vendar bi želel dodati, da nam je bila oborožena bitka vsiljena. Slovenija se je torej branila pred vojaško agresijo federacije, ki je v nemoči uporabila najbolj surovo obliko pritiska. In doživela poraz. Ali je pomenil torej vojaški odgovor Slovenije pravzaprav praktičen poraz ideje o demilitarizaciji in nenasilju, ki ga osebno zagovarjam? Sodim, da je tudi zadnja vojna pokazala absurdnost uporabe orožja, hkrati pa, žal, potrdila zadrto balkansko militantnost. Zeleni Slovenije smo pred agresijo zagovarjali in še zagovarjamo neobhodnost demilitarizacije kot procesa, ki mora potekati postopno, hkrati z osamosvojitvijo, z iskanjem mednarodnih garancij za našo varnost in v sozvočju z enakimi težnjami v tem delu Evrope.

Sodim, da torej prav v zanosu zmagoslavja orožja potrebujemo vztrajanja na procesu demilitarizacije, razoroževanja kot lokalno in planetarno temeljne, a dolgotrajne civilizacijske naloge. Slovenija naj bo odprta, miroljubna, nevtralna država, s čimbolj skromnim vojaškim ustrojem v prehodnem obdobju, kar smo že predlagali podpisniki Deklaracije za mir.

Revitalizacija in prenova izčrpanega slovenskega gospodarstva, žal, ne bo podobna dvotedenski zmagoslavni vojaški bitki, temveč dolgotrajni, naporni vojni. Gospodarska moč Slovenije bo temeljni garant naše samostojnosti, možen gospodarski polom pa njen praktičen konec. Proces prepotrebne gospodarske preнове Slovenije ima izredno pomembno prostorsko – ekološko in surovinsko – energetska dimenzijo. Obstaja realna nevarnost, da v ihti iskanja neobhodne ekonomske uspešnosti spregledamo ekološko-

entropijsko zanko. In s tem dejansko ustavimo krepitev ekološke zavesti državljanov Slovenije, ki se je sicer okorno in obotavljivo v zadnjih nekaj letih pričela tudi dejansko uveljavljati.

Ohranjanje zdravega okolja kljub vrsti ekoloških porazov nezadržno postaja ena izmed vrednostnih prioriteta vse širšega kroga osveščenih prebivalcev Slovenije. Predvsem Zeleni stojimo pred odgovorno in težavno nalogo, da tankovestno kanaliziramo ekološko osveščenost v ozelenjeno gospodarsko prakso, ki bo v iskanju prepotrebne ekonomske smotrnosti upoštevala tudi ekološke kriterije. Zelena in nejedrska Slovenija je eden izmed temeljev biološkega preživetja in ravnovesnega, do bodočih generacij odgovorno zasnovanega razvoja. Bilo bi katastrofalno, da bi torej gospodarstvo Slovenije preurejali v nesoglasju s pokrajinsko-ekološko zmogljivostjo občutljivih in raznolikih slovenskih pokrajin.

Prepotreben tuj kapital bo seveda ob vlaganju v slovensko gospodarstvo želel doseči čim večji profitni izplen. Pričakovanim in že doživetim poskusom ekološkega imperializma se lahko postavimo v bran le z evropsko uravnano zakonodajo o varstvu okolja, obvezno eko-sistemske presojo domačih in tujih vlaganj in s praktičnim udejanjanjem ekološke zavesti. Zelena Slovenija bomo bolj kot dosedaj prisiljeni politično manj privlačne in občutljive zelene teme ponovno pripeljati v središčno družbeno dogajanje. Sicer se bomo izgubili v politiziranju, Slovenija pa bo še bolj onesnažena. Bitka za ozelenjeno gospodarsko prihodnost Slovenije je za Zelene tudi bitka za preživetje stranke. Neuspeh pri ozelenitvi gospodarskega življenja je za nas poraz izbrane politične strategije s sodelovanjem v vladi in s tem prevzeto odgovornostjo. Časa za dokazovanje nimamo (več) veliko na razpolago. Prepričati in udejanjiti moramo načelo, da je samostojnost in preživetje Slovenije možno le v ozelenjeni gospodarski praksi. Bomo v tej krizni situaciji uspeli?

Ljubljana, avgust 1991

Dr. Ivan
Ribnikar,
ekonomist

(Lasten) denar in suverenost

Vprašanje: Evforija lastnega denarja nas je prevzela že kmalu po volitvah, celo natisnili smo ga in pred poskusom uporabe tudi uničili. Najbrž smo šele takrat razumeli, da lasten denar sam zase ne rešuje mnogo, da pa je hkrati njegova vrednost od marsičesa odvisna. Znani ste kot strokovnjak za denarništvu. Kaj lahko rečete ob nedavnih (in najbrž prihodnjih) razpravah o denarju kot nujnem atributu slovenske nacionalne in državne neodvisnosti? Ali je v povezavi s slovensko neodvisnostjo sploh potreben, in če je, ali ima samo simbolno ali pa tudi kapitalno vrednost? Skratka: kako in kaj je s slovenskim denarjem?